

ШЫН

ВКП(б) ТЫВА ОБКОМУНУН, КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕДИНИН БОЛГАШ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫН ДЕПУТАТТАРЫНЫН ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИИ ОРГАНЫ

1925 чылда үлдээлгенине
1952
апрель
8
ВТОРНИК
№ 69 (2499)
ӨРТӨЗ 20 КОП.

Бистин чуртувуста амыдырал чылдына чаагайжып турар (1 арын).
Май 1-ге уткуштур (1 арын).
Ушкү улдууда школар ажилчы тунелдери (1 арын).
Областын 1952 чылда бюджеттин дугайында болгаш 1951 чылда

бюджеттин кууселдезини дугайында (2 арын).
ПАРТИЯЖИ АМЫДЫРАЛ:
М. Марташ.—Районун партия конференциянын шийтирин кууседир дээш (3 арын).
М. Бабуу.—Коммунист Союн-оолдун чедишикин (3 арын).

Редакцияга чагаалар (3 арын).
И. Принцев.—Шылгарангай совет педагог болгаш чогаалчы (3 арын).
Тайбынын Бүгү-делегей Чөвүленин бюрозунун сессиязы (4 арын).
Кореяда болушкуннар (4 арын).

Май мурнуу чарынын социалист чарынын калбарты

Бүгү-делегейнин ажилчы чоннарынын байрлалы май 1-ге чаа-чаа куш-ажылчы чедишикинери-биле ужуражыр дээш бистин улуг Төрөөн чуртувустун ажилчы чоннары май мурнуу чарынын социалист чарынын тугун көдүрүп үндүргенер.

Ленин—Сталиннин партиязы коммунист тургузушкунун сорулгаларын кууседиринге массаны мобилизастап турар.
Коммунист шийтиледди тургузарынын улуг сорулгазы совет кижилерин чаа-чаа куш-ажылчы маадырлык чоруктарже сору киирип турар. Ажилчы чонун өзүп турар куш-ажылчы болгаш политиктиг идепейинин эгэртинмес улуг күштери бүгү улдуустун социалист чарынынга илерээр.

Бистин социалист үлетпүрүвүстүн миллион-миллион ажилчынары болгаш кедээ ажил-агыйын ишчилери база бистин куш-ажылчы интеллигенцияныс кончуг улуг болгаш харысалгалыг сорулгаларын кууседир дээш май мурнуун социалист чарыныс беди кедүрүлүшкүн-биле киргенер. Улетпүрге социалист чарынын кол сорулгазы болза, күрүне планнарын цехтер, бүдүрүлгелер бүрүзү ыяавыла болгаш доктааткан хуу-саазында кууседир болур. Ону чеди алыр дээрге, бүдүрген продукциянын шынарын беддери болгаш бот-өртөөн чингедери, чигитти болгаш материалдарны камнаары, бүдүрүлгелер болгаш кедээ ажил-агыйын ишчилери оларга ишчилик курлавырларын чөп ажылгаары, чаа техниканы болгаш технологияны шийгээди алыр, куш-ажылчы бүдүрүлгүлүн болгаш бүдүрүлгенин культуразын улам-на беддери дээш демисел болур.

Кедээ ажил-агыйын кол сорулгазы болза, кедээ ажил-агый культуураларын дүжүдүн доктаамал беддери болгаш нитиниц продукция малынды баш санын өстүрери, оон продукттуун көвүдери болур. Май мурнуун социалист чарынын калбартып тургаш, бистин кедээ ажил-агыйын ишчилери ол сорулганы кууседир талазы-биле дыка улуг ажалдарын бүдүрерлер.

Бистин чуртувустун бүгү-челдеринде май мурнуун социалист чарынын чалгын улам-на калбарган. Москва, Ленинградтын болгаш Уралдын кайгамчыктыг улуг бүдүрүлгелерин ажилчынарын үлгери-биле чус-чүс бүдүрүлгелерин миллион-миллион ажилчынары стхановчу ээлчегде туржуп, коммунизмин улуг туудуларынын чагын кууседир ажалдап турарлар. Бистин чуртувустун ажилчы чоннары тайбыны куш-ажыл-биле быжыглавышан, америк империалистерин бужар-чүдөк үлгедилешкени билур бактериологтуу дайынны кылып турарына шийтирлин-биле удурланып турар. Америк империалистер ол бужар-чүдөк бурууун депшилгелги кижилерелетенин мурнунга харыялар.

Кедээ ажил-агый ишчилери кончуг харысалгалыг уеже кирипкенер. Крым, Кубань болгаш Украинанын чамдык черлери часкы хову ажилчы чедишикинниг дооскулаан. Бедик дүжүт чеди алырынын эгези болур часкы хову ажалдарын уктуп алырына бистин дыка хөй колхозчары, совхозчары болгаш МТС-терин эр, херэежен ажилчынары беле.

Бистин областын бүдүрүлгелеринин коллективтеринде май мурнуун социалист чарыны калбарып эгелээн. Кызылдын автортазы, облкүскомун типографиясы,

далган дээрбенин коллективин болгаш өске-даа бүдүрүлгелер май мурнуун социалист чарыныс кирипкенер. Шак ындыг чарыштар областын өске-даа бүдүрүлгелеринде калбарган. Ол чарышта салдынып турар сорулгалар болза, бүдүрүлгелеринин бээр продукцияларын арбылдары болгаш оон шынарын беддери, бүдүрүлгелер продукцияларын бот-өртөөн чингедир болгаш куш-ажылдын бүдүрүлгүлүн беддери, база чиг-эйти болгаш материалдарны камнап ажылгаары болуп турар.

Май мурнуун социалист чарынын калбарышкыны аш-чем бараанарына өртек чингелдезин чоруктаны-биле холбаштыр хайныгып үнген куш-ажылчы патриоттук көдүрүлүшкүн биле денге хөдөлүп турар.

Кызылдын автотранспорт конторынын стхановчу эш Дресвяников, облкүском типографиясында стхановчу эш Толстикова болгаш «Тыва алдын» трестинде стхановчу эш Коробейников олар май мурнуун социалист чарыныс калбарып тургаш, 2 айнын онаалганын апрельде кууседирин хүлээнгенер.

Май мурнуун социалист чарыны бистин үлетпүрүвүске болгаш кедээ ажил агыйынса чаа-чаа мурнакчыларны тып үндүрер. Бистин кедээ ажил-агыйынстын мурнакчылары май мурнуун социалист чарыныска боттук хүлээлгелерин алган. Ол хүлээлгелерин аразында Сүт-Хөл районун «Сталинчы орук» колхозта бедик дүжүт өстүрүкчүзү 66 харыг коммунист эш Союн-оолун алган хүдээлгези онза солун болуп турар. Эш Союн-оол бо чылын 100 га чернига бүрүзүндө 30 центнер дүжүттү алырын хүлээнген. Часкы хову ажилыга белеткелдерин доозуп алган, бодунун эштери-биле калды тарылгаже кириптеринге беле. Шак ындыг чижектерин дыка хөйүн көргүзүп болур.

Бистин областын бүгү районнарында болгаш бүдүрүлгелеринде калбарып эгелээн май мурнуун социалист чарынын оперативтиг удуртуру партия, совет организациаларынын чугула сорулгазы болур. Социалист чарыны куш-ажылдын мурнакчы методу болдулары негетинер. Ону кууседирде чарышка бүгү кижилер киришкен, боттук хүлээлгелерин алган, оон күсүлдези дээш ажилче көдүрүлгелер турар ужурулг. Май мурнуун социалист чарыны часкы тарылгага чедишикинниг белеткениринге болгаш ону үлгери эртериниче угланган турар ужурулг. Бистин областын колхозтарынын эр, херэежен колхозчулары часкы хову ажалдарын чедишикинниг эртерип оон-биле бедик дүжүт чеди алырынын баштайгы ажилын бүдүреринге беле манап турарлар.

Бистин областын бүдүрүлгелери май мурнуун социалист чарынын калбарып тургаш кайгамчыктыг бедик түнелдерин чедип алырлар.

ВКП(б)-нин райкомнары болгаш райкүскомнар. Кызыл хоорком болгаш хоорайнын күсүскен комитети кайгамчыктыг улуг көдүрүлүшкүн-биле хайныгып үнген социалист чарыны боттук удуртуп, чарынын түнелдерин декадалар санында үндүрүп турарын чеди алыр негетинип турар.

Бүгү делегейнин ажилчы чоннарынын байрлалы Май бирге улус ажил-агыйын бүгү ажалдарына кайгамчыктыг улуг чедишикинниг ужуражып, май мурнуун социалист чарынын тугун улам бедик көдүрээлинер!

Омск область механизатор кадрлар белеткээр ажилдын курстарынын четкелери көвүдээн. Механизаторлар школаларынын чанында курстарын мартта чус-чүс трактор бригадаларынын трактористери болгаш бригадирлери дооскан. Часкы тарылга эгелегерже чеди ам-даа бир каш му трактористери белеткеп үндүрер деп турар.

Бистин чуртувуста амыдырал чылдына чаагайжып турар

Совет чазактың болгаш большевик партияның сагыш салышкынынга хары кылдыр бүгү күжүвүстү Төрөөн чуртка берөөл!

Улам эки ажалдаар

КИШИНЕВ. Аш-чем бараанарына өртектерин чингедир дугайында ССРЭ-нин Министрлер Чөвүленин болгаш ВКП(б) ТК-нын доктаалын Молдавиянын ажилчы чоннары улуг өөрүшкү-биле дынааннар.

Кишиневтун механика заводунун ажилчынарынның митингизинге эптен чыыр цехтин слесари Василий Бердовтун чугаалааны:

Партия болгаш чазактын доктаалы болза, социалист системаны артык күштүгүнү база бир херечизи болур. Совет Эвилелинде амыдырал хун-бүрү-ле улам экижип бар чыдар. Капиталдын чурттарында чазактар чүгле дайын белеткенин дугайында бодап турарлар. Бистин чуртувуста өртек чингеп, боттук ажил төлевири улам бедип турар. Социалист Төрөөн чуртувус дээш, коммунизминн херээ дээш улам эки ажалдаалынар!

(СЭТА).

Өөрүп четиришкинин илерээшини

СТАЛИНАБАД. Аш-чем бараанарынын үрүмкөп садар күрүне өртектерин чаа чингелдезин дугайында ССРЭ-нин Министрлер Чөвүленин болгаш ВКП(б) ТК-нын доктаалына Тажикстанын эц улуг бүдүрүлгези—Сталинабадтың пс-таасы комбинатынын коллектив калбар-даа аажок улуг өөрүшкү-биле ужурашкан. Митингизге аргыр фабриканын стхановчузу комсомолчу В. Селихованын чугаалааны болза:

— Чүрөктө күчүлүг Төрөөн чуртка чоргарал долган. Өртектерин база катап чингеткен чорук бистин тайбын амыдыралысты улам-на бай-шырак болгаш өөрүшкүлүг кылып турар.

Аргыр фабриканын белеткел цехинин мастери Г. Проскуракова болза, социалист Төрөөн чуртун чаагай чоруунга улам бүдүрүлгүлүг кылдыр ажалдарынча бүгү аргычыларны кыйгырган.

Аргыр фабриканын стхановчулары М. Маматкулова, Т. Сапаева олар Совет чазакка, большевик партияга болгаш ынак башкы Сталинга өөрүп четиригенин сеткилин илереткенер.

(СЭТА).

Ушкү улдууда школар ажилынын түнелдери

Улуг-Хем районун Ары-Үзүндө УТКШ-нин 25 чыл ою аттыг совхозта чеди чыл школазынын ушкү улдууда ажилы эртен улдуунарга дөмейлээрге, эки түнелдерин көргүзүп турар. Ында класс бүрүзүн өөрөдилге шынары экижээ. Отличниктерин, ударниктерин саны көвүдээн. Ылангы ийги улдууда 2 отличник турган болза, ам 5 киж четкен, 7 ударниктер турган болза, олар ам 17 киж апарган.

Өөрөдилге талазы-биле бешки класс (башкызы В. И. Логинова), алдыгы класс (башкызы Г. П. Байкалова), ийги тыва класс (башкызы А. Ч. Эник) эц эки көргүзүлгелер болган. Ол класстарнын башкылары ада-нелер-биле харылааны быжыг тудуп, өөреникчи бүрүзүнүн өөрөдилгезин шынгы харгалзап тургаш, бедик түнелди чедип шыдааннар.

Ол ышкыш, школанын башкылар коллектив класстан, школадан дашкаар ажалдарын үргүлүп план өзугаар чорудуп, кижиздилге ажилын эки организастап келген.

Школа директору эш Т. С. Сарыкова башкылары ажилына методтук дузаламчыны хун-бүрү көргүзүп, эц ылангы пионер, комсомол ажилчы кичээниги улгатырып келгениги уламындан школачыларнын меделерди сагылга-чуруму хамыктажок экижээ.

Школада организастап тургускулаан ыязы-бүрү бөлүмнерин кичээли өй-шаанда чоруп, культура-массалыг ажалдар калбарып келген.

Ам дөртүк улдууда оон-даа артык бедик түнелдерлиг болур дээш, база шилчиринин болгаш доозарынын күрүне экзаменеринге чедишикинниг ужуражыр дээш, бүгү башкылар

Массалыг херелелдин аш-чем бараанарынын үрүмкөп садар өртектерин чаа чингелдезин дугайында ССРЭ-нин Министрлер Чөвүленин болгаш ВКП(б) ТК-нын доктаалына бистин чуртун ажалчы чоннары улуг өөрүшкү-биле ужурашканнар.

Саратовтун «Кадыр болгаш маска» деп заводу. Элечег мастери С. Этков хуралга мынча деп чугаалаан.

— Өртектерин чаа чингелдеси — ол дээрге, бистин улус ажил-агыйынстын күчүлүг көдүрүлүшкүнүн түнели болур. Совет рубльдиң садып алыкчы күжү база катап көдүрүлүп турар. Ажилчы чоннарын боттук ажил төлевири улам бедип турар. Бөдүүн кижилер дугайында сагыш салышкыны дээш Төрөөн эц СТАЛИНГА четиригенис Ынак Төрөөн чуртувустун улам чектелери дээш стхановчу өзү-биле ажалдаар деп өзүвүстү берип тур бис.

Индирде стхановчу токарь В. Сигарев үнүп келген.

Капиталист чурттарда миллион-миллион кижилер ажил чокталып чоруктан, яларалдан, ашчуттан хилнчектенип турла, бистин совет чуртувуста ажилчы чоннарын амыдыралынын материал-культураг денели узук чокка бедип турар деп ол чугаалаан.

Аш-чем бараанарынын өртектерин чаа ээлчеглиг чингелдезин дугайында ССРЭ-нин Министрлер Чөвүленин болгаш ВКП(б) ТК-нын доктаалын радио-биле дамчылып турда Калининград хоорайнын кудумчуларында репродукторларын чанынга дыка хөй киж чыгып, дамчыдылганы улуг өөрүшкү-биле дынааннар. Элэн хөй черлерге митингилер болгаша. Вагон заводунуң коллективинин митингизинге слесарь Г. Богдановтун чугаалааны болза:

— Өртек чингелдезинде чүглө мээң өг-бүлөм—9 киж чылда 4 муң хире рубльди камнап алыр-дыр.

(СЭТА).

Колхозтар рыноктарында

ТАШКЕНТ. Массалыг херелелдин аш-чем бараанарынын үрүмкөп садар күрүне өртектерин чингелдеси Узбекистанын колхозтарынын рыноктарында аш-чем продуктуларынын өртөөн дыка чигеткен.

Мирзачульский районун колхозтарынын рыноктарында далган өртөө 20 ажы хуу чингез, Янги-Юлда картофель өртөө 25 хуу чингез. Ташкентте эг өртөө 15 хуу чингез, тарааны—25 хуу.

Узбекистаннын чер болганда колхоз рыноктарына аш-чем бараанары хөйү-биле кээп кирип турар.

Узбекистаннын чер болганда колхоз рыноктарына аш-чем бараанары хөйү-биле кээп кирип турар.

Узбекистаннын чер болганда колхоз рыноктарына аш-чем бараанары хөйү-биле кээп кирип турар.

дерин ада-нелери-биле харылааны быжыг тудуп, багай өөренип турар өөреникчилерин ада-нелери-биле беддери чорудуп, уругларын өөрөдилгезинге дузалажыр дугайында оларга өртектег сумелерин калдып келгени-биле школа нитизин-биле бедик түнелди чедип ап шыдаан.

Ындыг болза-да, Бүгү школада ам-даа багай демдектиг 13 өөреникчи бар. Оон журунда школа нитизин-биле өөрөдилге программазын 93 хуу күсүткен. Школада 105 пионерлерден 4 киж багай өөрөнгөн. Школанын комсомолчулары боттарынын хүлээлгелерин алдарлы-биле күсүткен, оларын иштинде чангыс-даа киж багай демдек албаан.

Бичи уругларын коммунист кижиздилгезин чедишикинниг шийтирлээр, оларга ханы, быжыг билгелери бээр дээш кызымаккай ажалдап турар башкылар база бар. Чижээ, ийги, ушкү класстарнын орус дыл башкызы эш Рубан, ушкү класстын баштыкы башкызы Чимит олар боттарынын мурнунда салдыган сорулганы ак-сеткилин-биле күсүдип, ажалга бедик түнелдерин көгүскенер.

Ам бистин школа 4-кү улдууну, ылангы өөрөдилге чылын чедишикинниг доозар, ийи-чылчыларны бодурбас дээш, белеткел ажалдарын хынамчалы-биле чорудуп, бодунуң бүгү ажил планнарын эде тургузуп турар.

Өвүр районун Дус-Дагда Торгалыг эге школазы 3-кү улдууда өөрөдилге-кижиздилгелиг ажалдар талазы-биле биче эвес чедишикиннерлиг болган. 137 өөреникчилерин 34-тү чүглө «4», «5» демдектерлиг өөрөгелер.

МАЙ 1-ГЕ УТКУШТУР

Тудуг ыяжы белеткеп турар колхозчуларнын турлаа кезжээ орайда шимээниг чугаалар, хөглүг каткылар-биле долуп турган. Арга аразында оруктардан идиктери дожаналдыр донна берген колхозчулар шыгырткайдыр кылаштажып келгеш идиктерин кактанып турарлар. Олар часкы узун хунун дургузунда ажалга човагыраан-даа болза, өөрүшкүлүг чаагай амыдырал дээш боттарынын куш-ажылы-биле улуг ажил-ишти бүдүрүп турарына оларнын сагыш сеткили бедик көдүрүлүшкүнчө хайныгып турар.

Кежээки беседига бригадир түнелди ат кырынга дынаткан. Хүнде 160 чудукту сөөртүп, 40 чудуктун бодун аштап турарын бригадир Шаптаг арай өкпелден байдалдыг чугаалаан. Оон чугаазынын аянын колхозчулар эңдөөн.

— Ол-даа шынал-ла өкпеленчиг сан-дыр, он хонукта чүглө 1600 чудук... деп коммунист Минчей тодарагалаксаан.

— Эвээш болбайн канчаар. Арга иштинде ам-даа 5500 чудук бар. Харны көрүнерем, канчап баргандыр—дээш, Хайын шыпшаа өде берген идиниче көргөн.

— Ол шын болбайнаан. Бис нитизин-биле 3200 чудук сөөртүп алган-дыр бис. Арга иштинде кезип каан чудуктарыныс артып каары ол бе? Чок, артырып болбас! Ам күштү немээр херек. Ынчаарга бисте күш четчир: Хайын, Шаптар, Минчей, Нурзатмаа, Тере-Пиши болгаш өскелер хун нормазын ажыра кууседир турар-дыр. Бир эвес шулу-тувус ыначаар ажалдаар болзувуса, боду-тувус онаашкан сорулгавысты күсүдип шыдаар бис—деп бригадир чугаалаан.

— Ол шын немелде хүлээлгени алдыр херек—деп оон-моон саналдар улажы берген. Минчей туруп келгеш, «Бистин «Чаа орук» колхозтун тудуг бригадасы Эрзин районун өске колхозтарында тудуг бригадаларындан хожудап болбас. Ам эзминиче хары удавас эрип калыр болгаш Май 1-ин байырлалы чоокшулап олулар болгай. Эрзин Мөрөнде «Сталинчы орук» колхозтун тудуг бригадасынын социалист чарышка кыйгыраш, Май 1-ин хүнүнге чедишикинниг ужуражыр дээш эрестиг ажалдаалынар» деп чугаалаан.

Ол бүгү саналдарны шып-дыр деп чөпшээрешкеш, эзим хары эриже чеди 4500 чудукту сөөртүп, 1000 чудуктун бодун аштап картаар деп шийтирлеп алганнар. Ам хүнде 160 эвес, 175-тен эвээш эвес чудукту сөөртүр.

Бай-Дагнын Чинге-Адыр бакында тайгада колхозчу ажил-ишчилер бүгү делегейнин ажилчы чоннарынын байырлалынын хүнү—Май 1-ге чедишикинниг ужуражыр дээш шак ыначаар бедик көдүрүлүшкүнүг ажалдап турарлар.

Школанын өөреникчилеринде Матпал, Кара-Оол, Сарыг, Ямарак, Кызыл-оол, Вера-Вера эышкаш, тертин эки өөрөдилгелиг, сагылга-чурумнуг өөреникчилер бар. База школада 117 санныг пионерлерин барык 90 ажыр хуузу эки түнелдерлиг өөрөнгөн.

Өөрөдилге-кижиздилгелиг ажалдарын денелин беддери, уругларын коммунист кижиздилгезин чедишикинниг шийтирлээрине ап чоруткан культура-массалыг, полит-кижиздилгелиг ажалдар улуг рольду ойнаан. Бүгү өөреникчилерин хуралдарын 4 удаа, ада-нелерин хуралын улдуу иштинде 2 удаа эртерилгез. Ол ышкыш өөреникчилерин, оларнын ада-нелерин ортузунга лекция, беседаларны хөй удаа чорудуп, школа-биле бүгү хөй-нитинин харылаазы быжыг туттунуп келген.

Ада-нелерде Доржукай, Базыроол, Кенден олар боттарынын өөреникчилерин эки хандырып, оларнын өөрөдилгезини шынарын бедилер дээш, школага кызымак дузалашкынар.

Устүнде чедишикиннер-биле чергелештир, бистин ажилыстыа четпестер ам-даа бар. Чамдык Кеңил-оол, Кенен, Чамыдык дээш ышкыш ада-нелер уругларыныс кичээниг салбайн, материалдыг байдалын хайгааравайн келгени-биле оларнын уруглары хөй багай демдектерин алганын демдеглээр херек.

Ынчангаш ам артан 4-кү улдууда өөреникчи бүрүзү дараазынын класкына чүглө эки өөрөдилгелиг шилчирин чедип алыр дээш, белеткел ажалдарын хынамчалыг чорудары чугула.

ОБЛАСТЬ СОВЕДИНИН АЛДЫГЫ СЕССИЯЗЫ

Областың 1952 чылда бюджетинин дугайында болгаш 1951 чылда бюджетинин күүселдезинин дугайында

Облкүүскомнун даргазының оралакчысы депутат П. С. Гусевтиң илеткелинден

Эш П. С. Гусевтиң илеткелинин талазы-биле саналдар

Совет Тываның ажил-агыйын болгаш культуру тургузушкунун улам ыңай сайзырадыр керекке бистин областың ажилчы чоннары, ажилчылары, колхозчулары болгаш интеллигенциязы боттарының күжүн берип, улус ажил-агыйын улам сайзырадыр талазы-биле чамдык чегишкенин чедиң алган.

Чурт үлетпүрүнүн болгаш чурт-тун оттулар чуул үлетпүрүнүн бараан болгаш нити продукция талазы-биле планы күүсетинген. 1951 чылда областың колхозтарының хөй нуруузу мал ажилы хөгжүдеринин күрүнө планын күүсеткен болгаш көзө ажил-агыйын ажилдарын элээн организастыч чорудуп, хову ажилдарын агротехниктиг хуусааларында бедик шынарлыг эртерген. Ол чорук болза, колхозтарын хөй нуруузуна эки тараа өстүрүп алырына эки байдалдары берип турган. 1951 чылда тараа культуруларынын нити дүжүдү, 1950 чылга демейлээрге 27 хуу өскөн болгаш область тараа белеткелдин күрүнө планын хуусаа бетинде — сентябрь 20-де күүсеткен. Күрүнөгө дүк дужаарынын планын ажыр күүсеткен.

Улус ажил-агыйынның бүгү адырларын, ажилчы чоннарын амыдырал байдалын болгаш культурун бүгү талазы-биле экижидер дугайында бистин совет чыгаавыстың болгаш коммунисттик партиявистин сагыш салышкынын бюджеттин саннары тодаргай көргүзүп турар. 1951 чылда областың бюджетини орулгалар талазы-биле 123,6 миллион рубль түңгө азы 101,3 хуу, чарыгдалдар талазы-биле 114,4 миллион рубль түңгө азы 95 хуу күүсетинген. 1952 чылдын январь 1-де бюджет хөргендеринин артышкыны 368 мун рубль болган.

Бюджеттин орулгаларынын кол кезин социалисттик бүдүрүлгелерден болгаш организациялардан кирип турар хөргендегиде тургустувар. 1951 чылдын бюджетинде арыг орулгалардан кирген хөргенге 1950 чылдазын 2 миллион рубль азы болган. Чурттагыч чондан тыртар үндүрүлгелерини планы 112,7 хуу болгаш күрүнө чыгаавыстын орулга 118 хуу күүсетинген. Ол чорук болза, область бюджетинин орулгалыг кезээн моон сонгаар улам-на быжыглар дугайын тодаргай херечилеп турар.

Бюджеттин орулгалыг кезээн нийтизи-биле күүсеткен болза-даа, чамдык бүдүрүлгелерин болгаш организацияларын багай ажалдааны-биле, сан-хөө органнын кошкак контролдап турганы-биле орулгаларын чамдык кезектери күүсетинмейн барган.

Бюджеттин орулгаларынын шитпирлиг үндезин болур саарылга үндүрүп 92,2 хуу күүсетинген, ыңаагы бюджетке 8 миллион рубль кирбээн.

Легбыттын Тывада садыг баазасы областың садыг организацияларына бараан клиринин планын 102 хуу күүсеткен болза-даа, бараанын ассортиментилги планын күүсетип албаны-биле бюджет 1.400 мун рубльди чедир албан.

Көдээ ажил-агыйн продукцияларынын садып алып белеткел өртөөнүн планы күүсетинмээни-биле бюджетке 200 мун рубль кирбээн.

Областың чурт үлетпүрү 1950 чылга бодаларга 1951 чылда элээн эки ажилдаан. Областың чурт үлетпүрүнүн бүдүрүлгелерини нити продукциянын планын 100,4 хуу күүсеткен болза-даа, ыңаагы завод болгаш туубу завод бүдүрүлгө программасын чедир күүседип шыдаваанар. Планын ассортиментини чурт үлетпүрүнүн чангыс-даа бүдүрүлгези күүсетпээ.

Чурт үлетпүрү чылдангыч планын чүгө 49,6 хууга күүсеткен ийикпе, азы 1500 мун рубльдин арыг орулгалын чедир албан. Туубу завод харин 293 мун рубль когаралды болган.

Районнар бүдүрүлгелери онза багай ажалдап, бүдүрүлгө программасын нийтизи-биле 99 хуу күүсеткен.

Чөөн-Хемчик, Каа-Хем, Барыын-Хемчик районнар Советтеринин күүскомнары районун үлетпүр комбинаттарынын ажилын сонуургавай, оларын ажилын удуртпайн турар.

Чурт үлетпүрүнүн область килдизи бүдүрүлгелерге четче удуртулганы ботандырбаан, күрүнени болгаш сан-хөөнүн сагылга-чурумун шынгы сагырын директорлардан негевейн, күш-ажылдың бүдүрүчкүлүн бедидеринге, бот-өртөкти чин-

гедиринге болгаш продукциянын шынарын экижидеринге дузалаваан.

Коммунал ажил-агыйынның бүдүрүлгелери 1951 чылда кончук багай ажалдаан. Бүгү бар турар бүдүрүлгелерини иштинден бүдүрүлгө программасын чүгө үш бүдүрүлгө күүсеткен.

Кызылдың электростанциязы планын 97,4 хуу, чунар-бажын—62 хуу, септелге конторазы—79 хуу күүсеткенер.

Коммунал ажил-агыйынның бүдүрүлгелери үзүктелдиң ажалдап турганынын түнелинде олар чылда планын чүгө 50 хуу күүсеткен, ыңаагы бюджетке 366 мун түнүгү рубльди чедир бербээн.

Областың автотранспорт эргелели 1951 чылда Чадаана хоорайда районун аразының чаа транспорт конторазын немей тургускан-даа болза, чүк сөөртүрүнүн планын тонн-километр талазы-биле 94,8 хуу, пассажирлөр сөөртүрүнүн талазы-биле 90,4 хуу, чинк машина техникаларын талазы-биле 81,7 хуу күүсеткен.

Көдээ ажил-агыйн хандырылганын чери бараан саарылганын планын 16 хуу күүсетпээнинын түнелинде чылдаларын планын күүсетпээн болгаш бюджетке 18 мун рубльди чедир кирибээн.

1951 чылда элээн хөй районнардын сан-хөө органнын үндүрүлгелерин бүрүнү-биле хандырып хандырбаан болгаш үндүрүп телевидеринин талазы-биле чедир төлөтинмээни 203 мун түнүгү рубль 1952 чылче шилчээ. Үндүрүлгелерин хавыртанмаанын хөй түндери Чөөн-Хемчик, Кызыл, Барыын-Хемчик районнарда болуп турар.

1951 чылдын чарыгдалдары 114,4 миллион рубль азы 95 хуу күүсетинген.

Үндүрүп берген хөргеннин улус ажил-агыйынның адырларынга ажилганын моон адаанын хуулар көргүзүп турар.

Улус ажил-агыйынга 103,0 хуу, Чырыдышкынга 92,0 хуу, Кадык камгалалыга болгаш физкультурага 93,2 хуу, Социал-хандырылганын

Эргелелдерге 118,6 хуу, Язы-бүрү чарыгдалдарга 97,6 хуу, 221,4 хуу.

Бюджеттин нити чарыгдалдарының эң-не улуг нуруузу—76 хууун социал-культурулуг хемчеглерге чарыгдал турар.

1951 чылда улус өөредилгезинге чарыгдалар дөзевилел 92,4 хуу күүсетинген.

Хөргенни долдур ажалдаан чорук колдуунда-ла интернаттарга чарыгдалдары — аты-чемге болгаш херекселдер кылып алырына чарыгдалдарын чедир ажалдаанын болуп турар.

Улус өөредилгезинин органны — облоно болгаш районнар 1951 чылда бүгү нити өөредилгезинге уругларын бүрүнү-биле хаара тударын чедиң албан. Уругларын өөредилгеге хаара тударын Улус-Хем, Чөөн-Хемчик, Барыын-Хемчик, Сут-Хөл, Чаа-Хөл болгаш Өвүр районнар күүсетпээ.

Култур-чырыдышкын албан черлеринге үндүрүп берген хөргенниң 90,4 хууун ажаллаан. Номинар садып алырына берген хөргенден районнарга 33 мун рубльди болгаш капитал септелге, капитал тутуга берген хөргенден 50 мун рубльди чарыгдалаан. Мөңгүн-Тайганын клубунун тууду дөрт чыл ажыг үш иштинде үргүлчүлөп турар болгаш амдыга чедир доозулбаан.

Кадык камгалалынын албан черлеринин четкизи эмчи болгаш ортумаак эмчи ажилдакчалар-биле хандырылганын 1951 чылда кадык камгалалына төзөвилээн түн долдур ажалдагытпээ.

Коммунал ажил-агыйынның талазы-биле капитал салышкынын хөргеннин ажаллап турары багай. Чунар-бажын туудушкунун талазы-биле 76 мун рубльди, чуртталга бажынарнын туудушкунун талазы-биле 206 мун рубльди чедир чарыгдалаан. Чуртталга бажынары дыка четпейн турда берип турар хөргенин долдур чарыгдавын турар. Оон ужурунда 1951 чылдын октябрьде облукскомнун чуртталга бажынарын туудушкунга дөзөвилээн хөргенин чамдыгынын областың районнарынче шилчидип бээр ужурга таварышкан. Хоорай суурлар чагаайыдылганына берген хөргенин болган чок-ла өске чүдүлгө ажалдап турар.

Көдээ ажил-агыйн талазы-биле дөзөвилетинген түн 83 хуу күүсетинген. Оң чылдагыны план эзуаар ажаллаага кирер черлер чедир ажалдаанын болгаш оларын тускай эртемниглер-биле бүрүн хандырбаанын болган. 1952 чылдын январь 1-де 20 зоветпунктулар, зоветуучастоктар азыттымаан болгаш ам туруп турар черлерде 100

ажыг зовет эртемниглер четпейн турар.

Көшкүн ажил-агыйларны сууржуң ажил-агыйже шилчилер сорулга-биле Совет чазак колхозтарга болгаш колхозчуларга узун хуусаалык болгаш эгитимес чыгаларын тускайлап берген. 1951 чылда 6.200 мун рубль көрдүнгөн турган болза, оон чүгө 3.368 мун рубль азы 55 хуузу ажыглатынган. План эзуаар 1500 чуртталга бажынарын чүгө 955 бажынар туттунган.

Колхозчуларга чуртталга бажынары тударына херелгээр-биле берген эгитимес чыгалы Каа-Хем, Бай-Тайга, Барыын-Хемчик болгаш Өвүр районнарга багай ажыглатынган.

Көдээ болгаш колхоз туудушкун эргелелин системасында, бажын тудар комбинатта 450 туудуларны кылар болгаш садар тургаш, чүгө 25-ти белеткеш, оларын иштинден 9-ту колхозчуларга, а 16-ны албай черлеринге саткан.

1951 чылдын дургузунда районнарнын бюджеттерин ажилчы чоннарын депутаттарынын область Советинин сессиязы орулга болгаш чарыгдал талазы-биле 72 миллион 282 мун рубльге, Кызыл хоорайнын 10 миллион 625 мун рубльге бадылаан.

Районнар бюджеттери дотация чокка боттарынын орулгазы-биле 100 хуу, Кызыл хоорай 101 хуу күүсетинген.

Районнар бюджеттери чарыгдал талазы-биле 92 хуу күүсетинген. Бай-Тайга райондан өске районнар бюджеттеринин чарыгдалдары 82-ден 97 хууга чедир күүсеткилээн.

Районнар бюджеттеринин чарыгдалдарынын чедир күүсетинмээнин кол чылдагыны болза, райкүүскомнарнын талазында планда көрдүнгөн хемчеглерин күүселдезин хандырылганын, бюджет күүселдезинин талазы-биле четпес хемчеглер алганын болгаш сан-хөө органнын контроль-ревизия ажилы кошкак чоруктанан болган.

Бистин областың 1952 чылда бюджетин улус ажил-агыйынның хөгжүлдезинин планы-биле бүрүн дүштүр чогаатынган болгаш областың экономиказынын өздүдөзүн, ажилчы чоннарын чагай амыдыралын болгаш культурулуг денелин бедидерин акша-хөргени-биле хандырырычте угулган.

Областың бюджетин 1952 чылда 125.034 мун рубль түнүгү кылдыр, орулгалар талазы-биле 1.437 мун рубль, чарыгдалдар талазы-биле 10.641 мун рубль түн эртен чылдан ажып турар кылдыр чогаатынган.

Областың бюджетинин кол орулгалары болза, бюджеттин орулгалыг кезээнде 76 хууну эжелеп турар социалисттик ажил-агыйынның төлөвилелери болуп. Чондан үндүрүп чүгө 11 хуу болуп турар.

Бюджеттин орулгалыг кезээнин күүселдезин ажил-агыйн организациялары боттарынын бүдүрүлгө программаларын болгаш чылда планынын күүселдезинден, ажилды шынар талазы-биле экижиктендиң, ол ышкак бараан саарылганынын планынын күүселдезинден хамааржыр.

Орулгаларын кол-ла хевирн болур саарылга үндүрүп болза, бистин ажил-агыйн организацияларынын, Легбыттын баазанын, кооперацияны, а ол ышкак чурт үлетпүрүнүн бүдүрүлгелеринин сокуул чокка ажалдарында хамааржыр.

Бюджет мурунуга боттарынын хүлээлгелерин күүсетпейн турар болгаш күрүнөгө төлээр төлөгелерине чогуур өйүндө бербейн турар, боттарынын саарылгаларына күрүнени дыка хөй санын хөргенлерин туудур турар организациялар-биле болгаш бүдүрүлгө черлери-биле шитпирлиг демиселди чорудар ужурулуг.

Күш-ажылдың бүдүрүчкүлүн бедидерин болгаш продукциянын бот-өртөөн чингедиринин талазы-биле даалгаларын күүседир чорукту бүдүрүлгө бүрүнүгө хажымдык болбас хоойлу болурун херек дырында чедип алыры эргежок чүгүлө.

Областың бюджетинин хөргенин улус ажил-агыйынның планын эзуаар угулдангып турар кол чүдүлгө болза:

Улус ажил-агыйынның 1952 чылда 16.213 мун рубль (1951 чылда 15.577 мун рубль чарыгдалынган).

Социал-культура хемчеглеринге 1952 чылда 94.421 мун рубль (1951 чылда 84.865 мун рубль чарыгдалынган).

Бүгү ведомстволарын эргелелинге 1952 чылда 14.047 мун рубль (1951 чылда 13.598 мун рубль чарыгдалынган).

Өске чарыгдалдарга 1952 чылда

353 мун рубль (1951 чылда 350 мун ап шыдаар).

1952 чылдын бюджетинде улуг төзөвилелдер көдээ ажил-агыйже болгаш суг ажил-агыйынче угулган.

1952 чылда зовет албан черлеринин четкизи 121 четкен турар ужурулуг, оон иштинде зоветпунктар 73, зоветуучастоктар 36 болур.

Көдээ ажил-агыйн эргелели зовет албан черлеринин четкизин тускай эртемниглер-биле чедир хандырырынын дугайында хемчег алыры болгаш бүгү зоветуучастоктарын болгаш пунктуларын ажиткан турарын чедип алыры эргежок чүгүлө.

1952 чылда хөй акшаны областың чурт үлетпүрүнө бээр көрдүнүп турар, азы-чөм үлетпүрүнүн элээн хөй бүдүрүлгелерин турарын болгаш бар турар бүдүрүлгелерин калбартырын төзөвилээн. Областың чурт үлетпүрүнүн нити капитал чарыгдалдары 4.000 мун рубль, оон иштинде бюджеттен 1.280 мун рубль болуп турар.

Орук ажил-агыйынга акша төлөвилелин 997 мун рубль турганында 1.355 мун рубль чедир бээр.

75.791 мун рубль азы 1951 чылда чарыгдалындан 6.699 мун рубль хөй түнүгү улус өөредилгезинин хөргенге, школаларын хандырылга чарыгдалына болгаш туудуна, күрүнө хандырылганында турар уругларнын ажаалдазын экижидеринге угулдангып турар.

1952 чылда обласка 196 школалар ажалдаар анаа 29.850 өөреникчилер өөренир.

Улус өөредилгезинге берген дыка хөй акша хөргенин четче ажаллаарычте чер-чер Советтеринин күүскомнарында кичээнгенин улугтары, улус өөредилгезинин органнын акшаландырыры база областың сан-хөө органнын үзүктел чок акшаландырыры база областың садыг организацияларындын интернаттарын бүгү эргежок чүгүлө бараан-биле болгаш аты-чөм продуктулары-биле үзүктел чокка хандырыры негетинип турар.

Кадык камгалалына чарыгдалдар 2.347 мун рубль азы 1951 чылдынга демейлээрге 15,6 хуу улаткан. 1952 чылда чыттырып эмнээр эмнелге черлеринге оруннар 15 хуу көвүдээр, 110 фельдшер-акusher пунктулар болгаш район бүрүнүгө санэпидемия станциялары ажалдаар, эмнелге-куш-культура диспансеринин, бичи уруглар бажынын чаа черлери ажытынар, өске-даа эмнелге черлеринин четкизи улгадыр.

Култур-чырыдышкын албан черлеринге төлөвилели 3.102 мун рубль түнүгү кылдыр көргөн. Бо чорук болза, култур-чырыдышкын албан черлеринин четкизин улам калбартыр арганы бээр.

Бүгү-ле ведомстволарга капитал салышкынын нити түгү 11.381 мун рубль хемчээлди көрдүнүп турар, ол болза, 1951 чылда херек тырында чарыгдалындан 3 миллион ажыг рубль хөй болур.

Бо төзөвилээн акша-хөргенин ажаллап шингездир дээр база ол ышкак сан болгаш шынар талазынын көргүзүлгелерин күүседир дээр иштики кураавырларын мобилизастаарычте болгаш ажаллаарычте, ажил-агыйже өскө чорукту чайладырычте бүдүрүлгелерин, албан черлеринин, туудур организацияларынын бүгү үдүрүчкүлүрүнүн кичээнгенин күштөлдирер херек.

1952 чылда районнар бюджетинин хемчээли 87.616 мун рубль, тодаргаларга 1951 чылдындан 5.318 мун рубль хөй болуп турар.

Районнар бюджеттеринин орулгаларын четпестерин дуглаар кылдыр область бюджетинден 35.479,5 мун рубльдин дотациянын үндүрүп бээр көрдүнүп турар.

1952 чылда область бюджетин болза, областың ажилчы чоннарын эрге-ажыктарына бүрүн дүгжүп турар болгаш Тыва областың мурунуга партияның болгаш чазактын салган орулгаларын күүседиринге херектиг акша-хөргенин хандырып бээр.

Бюджеттин күүседирин шитпирлээр чүл болза, улус ажил-агыйынның планын күүседир дээр, ажил-чорудулганын денелин бедидер дээр, акша-хөргенин болгаш материалдарын чарыгдал талазы-биле күрүнени сагылга-чурумун эң шынгы сагыры дээр шитпирлиг демисежир болур.

Тыва областың ажилчы чоннары Совет Эвилелинин бүгү улустары-биле кады бюджеттин күүседир тургаш чаа-чаа чедикшикнерни чедир рубль чарыгдалынган).

1952 чылда зовет албан черлеринин четкизи 121 четкен турар ужурулуг, оон иштинде зоветпунктар 73, зоветуучастоктар 36 болур.

Эш Гусевтиң илеткелинин дараазында область Советинин бюджет комиссиязының даргазы Арланмайын эдеричи илеткел болган. Эш Арланмай бодунун илеткелинге областың автотранспорт конторазын, областың хергел кооперациянын, облонону болгаш чурт үлетпүрүнүн бүдүрүлгелерин база чамдык райкүүскомнарын бюджет күүселдезин эвилелдөөни дээр, база бюджетке кирер чылдаларын хандырыбаан дээр шынгы шүгүмчүлээр, ам көрдүнүп турар бюджеттин күүселдезинге болгаш оон орулгалыг талазын долдурарына улуг организастыг ажалды чорударычте сессияның киржикчилеринин кичээнгенин угулдангып.

Илеткелдерин дараазында бирги айтырыгын талазы-биле санал-шүгүмчүлелдер эгелээр.

Улус-Хем районун Эйлиг-Хемде Сталин аттыг колхозта депутат эш Өдүрек саналына Эйлиг-Хемде бюджет күүселдезинин база бюджетке кирилделерин чедир күүсетимейн барганын анализтеп чуугалаан. Ол округта бот-онаалда үндүрүлгүн талазы-биле акша чылдазы күүсетимейн. Ол болза, район Советинин күүском болгаш сан килдизин четпес ажалы болган. Районун сан килдизи бюджет күүселдезин дээр ажалдап турарларын ажаллап контроль ажилын тургузган. Оон ыңай бюджетке көрдүнгөн дыка хөй акша-хөргени чедир ажаллаатынмаан. Районун улус өөредилгезинин килдизи сан-хөө чурумун үрөп турар. Ол килдиз интернаттарын херектиг чүдүлгелер дээр чедир хандырып турар ужуру билдирмес «камналгаларны» кылып турары буруу дээрин ол шүгүмчүлээр.

Чаа-Хөл районун Чаа-Хөл суму зонада депутат эш Норжук бодунун саналына районун сан килдизин багай ажалын илерелип шүгүмчүлээр. Райсан килдизи, оон эргелечкин эш Баву болгаш кол бухгалтери Маркелов олар сан органнын сагылга-чурумун базым бүрүзүлгө-ле үрөп турарлар. Оон хараазы-биле чангыс Чаа-Хөл суму-зону Молотов аттыг колхозтан беин чээлге бижидилгеден 30 мун рубль кирбээр. Райсан килдизи бюджетке көрдүнгөн ажалдарын бүдүрүп алырычте сагыш салбайн турар. Райсан килдизи шак ыңаар багай ажалдап турда райкүүском кандыг-даа хемчег албаны буруу дээр эш Норжук шүгүмчүлөөн-шаан, ам көрдүнүп турар бюджеттин күүселдезин болгаш оон орулгалыг талазын күүседиринге ыңдыг четпестерин каттап болбазын чуугалаан.

Чөөн-Хемчик райкүүскомнун даргазы депутат Доржудай район бюджетке кирер орулгаларын болгаш бюджетке көрдүнгөн акша-биле кылып алы ажалдарын күүседир шыдавын барганы райкүүскомнун четпес удуртулганы деп минин чуугалаан. Оон ыңай эш Доржудай бодунун саналына бюджетке кирилделерин чедир күүсетимейн турарын тодаргайлап чуугалаан. Ол болза, малдын продуктузу ам-даа куду, МТС болгаш колхозтар дүжүт планын чедир күүсетпейн барганын болгаш районун үлетпүр комбинаты багай ажалдап турарын хамаарышкан. Областың сан килдизи районнарда килдистерин дыка четпес удуртуп турарын, оон ужурунда сан органны боттарының дорт хүдээлгелерин ыракта четпес күүседип турар. Эш Доржудай бодунун саналына облукүүском болгаш сан килдизи күрүнени сан-хөө чурумун быжыгларын боттук удуртулгаларын күштөлдирерин сүмөлээр.

Мөңгүн-Тайга райкүүскомнун даргазынын оралакчысы эш Самдан партияның болгаш чазактын областың ажилчы чонунун амыдыралын чагаайжыдар дээр берип турар акша-хөргенин чедир ажаллаас, күрүнө бюджетинге акша-мөңгүнүнү четче кирбес чорук тергини четпес дээрин шүгүмчүлээр, ол талазы-биле четпестерин болганын Мөңгүн-Тайга райкүүскому буруу болганын минин чуугалаан. Эш Самдан областың көдээ ажил-агыйн эргелелин районда килдизин кадрлар-биле четчелери турар дээр шүгүмчүлээр. Областың сан килдизи район организацияларынын санналарын барымдаалайын баар чоруктар бар. Районун күүсекчи ко-

митеди школаның класстарын беш чедир тургузарын, район төвүнге көдээ аныктарын школазын ажалдарын көргөн турда, ону областың сан килдизи казып каапкан. Район төвүнүн туудуу калбартырына чүгүлө кичээнгени салырычте сессияның киржикчилеринин кичээнгенин угулдангып.

Областың Пушкин аттыг библиотеканың эргелелин эш Черинговцева сессияның ажилын чинк көргөн оон саналындан көзүлгөн. «Бистин библиотеккага капитал септелге кылары негетинип турар, оон башка ажалдаар арга чок. Капитал септелгеге херектиг акшаны көрүп бээр сессиядан диледем» деп бодунун саналын ыңаар эгелээр, анаа доозуп каан.

Областың сан килдизин эргелечкиннин оралакчысы эш Ковнин областың сан килдизинге угулган турган шүгүмчүлелдерин шынгыг деп хүлээген. Эш Ковнин сан-хөө органны күрүнө контролю ролун чедир күүсетпейн турарын, ону черинин күүскомнары четпес удуртуп турарын чамдык хуузуна бүдүрүлгелер кичилер-биле демиселдин кошкан айтып шүгүмчүлээр. Ындык байдалдар Бай-Тайга, Өвүр болгаш өске-даа районнарда бар.

Областың улус өөредилгезинин килдизин эргелечкин эш Мозгов сан-хөө чурумун үрөп турар. Ол бюджетке көрдүнгөн хөргенин угуланышкын эзуаар чарыгдарын сагывайн турар. Эш Ковнин бодунун саналында сан-хөө органнын күүскомнардан боттук удуртуп турарычте депутаттарын кичээнгенин угулдангып.

ТАЙБЫННЫН БҮГҮ-ДЕЛЕГЕЙ ЧӨВҮЛЕЛИНИН БЮРОЗУНУН СЕССИЯЗЫ

„Бактериологтук дайынга удур“

Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелинин кыйгыры

ОСЛО. Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелинин бюрозунун 1952 чылдын март 29-тан апрель 1-ге чедир Ослога хуралдаш „Бактериологтук дайынга удур“ мөөн адаанда кыйгырыны парлап үндүргөн:

Бистер, амгы үедө Кыдатта болгаш Кореяда чоруп турар бактериологтук дайынга хамаарышкан документалери дыка хынамчалык-биле таныжып көрдүсүз.

Ол документалери таныжып көргөн чорук бистиң сеткил-сагыжыкты соолаңнатты. Бактериологтук дайын—чүгдө бужар кем-буруулу үүлдедишикин эвес, ол дээрге—бүгү кижилер төрөлгөнгө өлүмүг айылды. Бактериологтук дайынны соксадыр болгаш бактериологтук чепсекти хоругдур дугайында негелдени кылдырыңе бистер бүгү чаагай сеткилдиг эр болгаш херэежени кижилерни кыйгырып тур бис.

Бистер, хамыктын мурунунда, бир дугаар ээлдегед, Американың Катышкан Штаттарынын эр болгаш херэежени кижилерни кыйгырып тур бис, арын-нүүр болгаш ат-алдар дугайында айтырыг оларнын кижини бүрүзүнүн мурунда туруп турар. Кореяда дайын Катмышкан Нацияларнын алы-биле чоруп турар деп факт болза, эи-не берге херек болуп турар, ычанганш ол дугайында харысалганы бистер. Катышкан Нацияларнын ол политиказын чүлдүгүнүзүп көрүп турар чазактарын кырынга салып бис. Ол чазактар дайын чорудулгазын бактериологтук чепсекти херегелеп турарынч моруальдык болгаш политиктиг харымсалгазын чүктээр апзар.

Бистернин боудууза болза, ийи дапкыр хүдээлге оонажып турар: хамыктын мурунунда бистерге чедип келген, ол бужар-бак фактыларнын дугайын кижини бүрүзү боттары чогум чүү деп көрүп турарын илередиш чугаалаар аргалык болзун дээш ол дугайында шынныг чүүлдери хөй-ниитиге чарлап дыңадыры эргежок чүгүлдүгү болуп турар. Бистер, бистиң эргевисте бар турар документалери парлап үндүрер деп шийтирлээш бис. Ол кем-буруулу үүлдедишикин-нерин дугайында фактылар бүрүн чыраттыган турары эргежок чүгүлдүгү болза, ол кем-буруулу үүлдедишикин-нерин бүгү-ниитиге бүзүредип көргүзериң барымдалааш, тайбың камгалалының кыдат улус комитеди ол бүгү фактыларны итеп хынаар болгаш чыгып тывар талазы-биле Бүгү-делегей комиссиязын тургузар деп саналды кириген. Ол комиссияны тургузар сорулганы барымдалааш эртеминин, юридиктин болгаш шажынын дээш бөлүктөрүнүн төзөлдүктөрүнө саналдыксы кирип кыйгырып тур бис. Бүгү делегейин хөй-ниитизин күзөлдө бодалдары Комиссиянын күженишикиннериге деткинчени көргүзөр дээрзинге бистер идегеп турар бис.

Бистиң ийи дугаар хүдээлгевис болза, бактериологтук дайынны айыштылган бүгү улустарны камгалап алыры болуп турар. АКШ—хораның газтарны болгаш бактериялык чепсектерни ажыглаарын хоругдап турар 1925 чылдын июнь 17-де хүдээп алдынган бүгү делегейин дугуржулганын бадылаваан карачангыс улуг күрүңе болур дээрзин бистер херечилеп тур бис.

Делегейин бүгү улустары боттарынын чазактары ол дугуржулгага аттарын салзын, база бадылавышаан бүгү-ле чурттар ону сагып ботандырын дээш күженишикиннерин үндүрерин негеп тур бис. Эи-не бужар-бак болгаш эи-не черлик араатанзы ол чепсекти херегелген дугайында буруулу кижилерни судка дайыннын кем-буруулуларын кылдыр туруп бээр дээш улуг күженишикинниг хемчеглерини ап чорударын ол ышкан негеп тур бис.

Кем чоктарны камгалаарын болгаш буруулуларны ялааларын негеп тура бистер, ооң-биле кижилерин хөй кезинин күзөлдө соруун илередиш чүгүлдүгү болуп турар. Бистер, бистиң эргевисте бар турар документалери парлап үндүрер деп шийтирлээш бис. Ол кем-буруулу үүлдедишикин-нерин дугайында фактылар бүрүн чыраттыган турары эргежок чүгүлдүгү болза, ол кем-буруулу үүлдедишикин-нерин бүгү-ниитиге бүзүредип көргүзериң барымдалааш, тайбың камгалалының кыдат улус комитеди ол бүгү фактыларны итеп хынаар болгаш чыгып тывар талазы-биле Бүгү-делегей комиссиязын тургузар деп саналды кириген. Ол комиссияны тургузар сорулганы барымдалааш эртеминин, юридиктин болгаш шажынын дээш бөлүктөрүнүн төзөлдүктөрүнө саналдыксы кирип кыйгырып тур бис. Бүгү делегейин хөй-ниитизин күзөлдө бодалдары Комиссиянын күженишикиннериге деткинчени көргүзөр дээрзинге бистер идегеп турар бис.

Бистиң ийи дугаар хүдээлгевис болза, бактериологтук дайынны айыштылган бүгү улустарны камгалап алыры болуп турар. АКШ—хораның газтарны болгаш бактериялык чепсектерни ажыглаарын хоругдап турар 1925 чылдын июнь 17-де хүдээп алдынган бүгү делегейин дугуржулганын бадылаваан карачангыс улуг күрүңе болур дээрзин бистер херечилеп тур бис.

Бистер, хамыктын мурунунда, бир дугаар ээлдегед, Американың Катышкан Штаттарынын эр болгаш херэежени кижилерни кыйгырып тур бис, арын-нүүр болгаш ат-алдар дугайында айтырыг оларнын кижини бүрүзүнүн мурунда туруп турар. Кореяда дайын Катмышкан Нацияларнын алы-биле чоруп турар деп факт болза, эи-не берге херек болуп турар, ычанганш ол дугайында харысалганы бистер. Катышкан Нацияларнын ол политиказын чүлдүгүнүзүп көрүп турар чазактарын кырынга салып бис. Ол чазактар дайын чорудулгазын бактериологтук чепсекти херегелеп турарынч моруальдык болгаш политиктиг харымсалгазын чүктээр апзар.

Бистернин боудууза болза, ийи дапкыр хүдээлге оонажып турар: хамыктын мурунунда бистерге чедип келген, ол бужар-бак фактыларнын дугайын кижини бүрүзү боттары чогум чүү деп көрүп турарын илередиш чугаалаар аргалык болзун дээш ол дугайында шынныг чүүлдери хөй-ниитиге чарлап дыңадыры эргежок чүгүлдүгү болуп турар. Бистер, бистиң эргевисте бар турар документалери парлап үндүрер деп шийтирлээш бис. Ол кем-буруулу үүлдедишикин-нерин дугайында фактылар бүрүн чыраттыган турары эргежок чүгүлдүгү болза, ол кем-буруулу үүлдедишикин-нерин бүгү-ниитиге бүзүредип көргүзериң барымдалааш, тайбың камгалалының кыдат улус комитеди ол бүгү фактыларны итеп хынаар болгаш чыгып тывар талазы-биле Бүгү-делегей комиссиязын тургузар деп саналды кириген. Ол комиссияны тургузар сорулганы барымдалааш эртеминин, юридиктин болгаш шажынын дээш бөлүктөрүнүн төзөлдүктөрүнө саналдыксы кирип кыйгырып тур бис. Бүгү делегейин хөй-ниитизин күзөлдө бодалдары Комиссиянын күженишикиннериге деткинчени көргүзөр дээрзинге бистер идегеп турар бис.

Бистиң ийи дугаар хүдээлгевис болза, бактериологтук дайынны айыштылган бүгү улустарны камгалап алыры болуп турар. АКШ—хораның газтарны болгаш бактериялык чепсектерни ажыглаарын хоругдап турар 1925 чылдын июнь 17-де хүдээп алдынган бүгү делегейин дугуржулганын бадылаваан карачангыс улуг күрүңе болур дээрзин бистер херечилеп тур бис.

Делегейин бүгү улустары боттарынын чазактары ол дугуржулгага аттарын салзын, база бадылавышаан бүгү-ле чурттар ону сагып ботандырын дээш күженишикиннерин үндүрерин негеп тур бис. Эи-не бужар-бак болгаш эи-не черлик араатанзы ол чепсекти херегелген дугайында буруулу кижилерни судка дайыннын кем-буруулуларын кылдыр туруп бээр дээш улуг күженишикинниг хемчеглерини ап чорударын ол ышкан негеп тур бис.

Кем чоктарны камгалаарын болгаш буруулуларны ялааларын негеп тура бистер, ооң-биле кижилерин хөй кезинин күзөлдө соруун илередиш чүгүлдүгү болуп турар. Бистер, бистиң эргевисте бар турар документалери парлап үндүрер деп шийтирлээш бис. Ол кем-буруулу үүлдедишикин-нерин дугайында фактылар бүрүн чыраттыган турары эргежок чүгүлдүгү болза, ол кем-буруулу үүлдедишикин-нерин бүгү-ниитиге бүзүредип көргүзериң барымдалааш, тайбың камгалалының кыдат улус комитеди ол бүгү фактыларны итеп хынаар болгаш чыгып тывар талазы-биле Бүгү-делегей комиссиязын тургузар деп саналды кириген. Ол комиссияны тургузар сорулганы барымдалааш эртеминин, юридиктин болгаш шажынын дээш бөлүктөрүнүн төзөлдүктөрүнө саналдыксы кирип кыйгырып тур бис. Бүгү делегейин хөй-ниитизин күзөлдө бодалдары Комиссиянын күженишикиннериге деткинчени көргүзөр дээрзинге бистер идегеп турар бис.

Бистиң ийи дугаар хүдээлгевис болза, бактериологтук дайынны айыштылган бүгү улустарны камгалап алыры болуп турар. АКШ—хораның газтарны болгаш бактериялык чепсектерни ажыглаарын хоругдап турар 1925 чылдын июнь 17-де хүдээп алдынган бүгү делегейин дугуржулганын бадылаваан карачангыс улуг күрүңе болур дээрзин бистер херечилеп тур бис.

Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелинин бюрозунун ниити резолюциязы

ОСЛО. Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелинин бюрозунун март 29-тан апрель 1-ге чедир Ослога хуралдаш, мөөн адаанда утка-шынарлыг ниити резолюцияны хүлээп алган:

Беш улуг курунелерин аразынга Тайбыннын Пактызын чарар дугайында кыйгырыгың адаанда салдыган хол үжүктөрүнүн саны бо хүнге чедир 603570 муң четкен деп чүвени Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелинин бюрозун демдегеп тур. Стокгольм Кыйгырыгың адаанга чыып алдынган хол үжүктөрүнүн 122 миллион хөй саныг болуп турар бо түңнелге, бүгү-ле чөрүлдээлиг айтырыгыларны тайбын арга-биле шийтирлээрин эрге-ажык дээш хөй-ниитинин улам күштелип турар чүтүкшүкүннерин фактыларын немей санаар херек.

Ол чедипкинер болза, тайбың камгалалының херээ дээш шымчээшкениң чалгың бүгү делегейде улам күшүтүү-биле калбарып турар болгаш ол бодунуң талазынче улустарнын калбак массаларын чыра тыртып турар деп чүвени бадыткап турар. Тайбыннын Пактызын чарары дээш кампания улам күштелип ужурулуг. Ол кампанияны улам күштүү-биле калбартыр чорук улустарнын чылын үзүп, оларны экономиканын болгаш хамаарышпас чоруун айыылдың адаанда тургузуп турар чепсек бүдүрүп үндүрүүшкүнү ара доктаадып шыдаар.

Сөөлү айларын иштинде байдал элээн баксыраан. Бактериологтук чепсекти Азияда ажыглаан. Немес болгаш япон улустарнын хөй кезинин күзөлдө чөрүштүр Японияны чепсеглээри факт болган, ам Барыын Германияны чепсеглээри эгелден. Колони улустарнын хамаарышпас чорук дээш чүтүкүлү кадыг-дошкун итеп-сүрүүшкүндө таваржып турар.

Шак мындыг байдалдың үезинде Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелини Венага ажылдап кылган саналдары тайбынны доктаадып тургузарына эи-не эргежок чүгүлдү чүүлдү болур. Ол саналдар болза, ам чоруп турар дайынары соксадыр, Германия болгаш Японияны чепсеглээшкенин дүжүрерин, Германияны катыштырарын, тайбың керээлерге үндөйлөш ол ийи күрүнелерин хамаарышпас чоруун катап тургузарын, Азиядан, Чоокку болгаш Ортаақы Чөөн-чүктен даштыкы шериглерин үндүрерин көрүп турар.

Тайбыннын күштери боттарынын чүтүкүлдүгү чорудушкуннары-биле шериг чепсегленишикин дүжүрер дугайында айтырыгны чугаалажырынче Катышкан Нацияларнын Организациязын сагыш кирип оттурган. Ол айтырыгны чугаалажыры ам-

даа үргүлчүлөп турар. Чепсек дүжүрерин талазы-биле комиссия ам Нью-Йоркта хуралдап турар. Улустарнын күженишикиннери массалык-биле узуткаарың чепсектерин хоругдаарын, а база ол ышкан шериг чепсези шынныг контролууду адаа-биле чоорту, бүгү-ниитизин-биле, харугда дүжүрерин ыявыла албан болдуруп ужурулуг. Дайыннын политиказын болгаш яларад хоозурады боттарынын амьдыралына көрүп эрткен улустар ол ышкан боттарынын күштерин база бирип турар. Бир эвес олар шийтирленип биле туржур болза, янзы-бүрү политиктиг болгаш социал системаларын тайбын кады-ажылдажылганын хандырып болур Тайбыннын Пактызын чарарын чедип алгаш, делегейде болушкуннарны агымын өскерттип шыдаар.

Бүгү улустарны болгаш тайбынны ынакшылдыг күштерин улам калбаа-биле мөөнөзөр сорулганы барымдалааш, Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелинин бюрозун июнь 21-де Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелинин сессиязын чыылдыр деп шийтирлээш. Тайбың камгалалының улуг конгресин бо чылдын иштинде, чыылдырар дугайында ол сессияга бюро санал кийрер.

Пхеньянда халдамырлыг аарыг-

Кореяда болушкуннар

Кореянын Улустуң армиязының Кол командьыларының дыңадыы

ПХЕНЬЯН. Кореянын Улус-Демократтыг Республиказының Улустуң армиязынын Кол командьыларының апрель 2-де медээлэни болза, фронтуларга онза өскерлишикиннер болбаан.

Апрель 2-де Кореянын Улус-Демократтыг Республиказының тыл районнарыңе халдаашкыннарга киржип турган дайыннын самолеттарында 5 истребительдерни Улустуң армиязынын ужар-чүлү болгаш сениттиг артиллериязы андара аткан.

(СЭТА).

Кореяда тайбыңчыдылга дугайында чугаалажышкыннар

ПЕКИН. Синьхуа агентилелинин корреспондентизинин март 29-та Кэсондан медээлэни болза:

Кореяда тайбыңчыдылга дугайында чугаалажышкыннарнын чугаалажыр хун айтырынын 3-кү пунктузунун талазы-биле штаб офицерлеринин март 29-та хуралына американын ол айтырыгны чугаалажырыңдан дашкаарлаарыңе оралдажып, тайбыңчыдылга дугайында дугуржулганын төзөлдөшүнүн түзөлдөшүнүн хамаарышкан чаа айтырыгны көдүрүп үндүргөн. Корея болгаш кыдат дылда дугуржулганын төзөлдөшүнүн «Корея» деп сөстү «Хан» (лысыманчы сатыныкчылар Кореяны мыңаар адап турар—ред.) деп сөс-биле солуур деп кандыг-даа барымдаа чок негелдени олар кылган, а ол ышкан Корея дылда төзөлдөшүнүн «Катышкан Нацияларнын Организациязының чепсектиг күштери» деп сөстүн орунуңа бүгү делегейин чепсектиг күштеринин катыжышкыны» деп сөстү ажыглаарын негезинер.

«Корея» деп сөс болза, үр үенин төөгүзүңге хамааржып турар, ычанганш Корея дылда тайбыңчыдылга дугайында дугуржулганын сөзүңде Корея сөстүн ылаптыг утказын солуп болбас. Корея дылда тайбыңчыдылга дугайында дугуржулгага «Катышкан Нацияларнын чепсектиг күштери» деп сөстүн шын очудурулганын ажыглаар ужурулуг деп Корея болгаш кыдат тала демдеглээш. Эске тала «бүгү делегейин чепсектиг күштеринин катыжышкыны» деп сөстү хүдээп алырын негеп турар болганда Корея болгаш кыдат таланың «Корея» деп атты шын ажыглаары-биле чөпшээржирин негезинер, эске таланың чепсектиг күштер дугайында саналдаан сөзүн Корея дылда

окудурулганың талазы-биле чөпшээрешкеш, ол ийи сөстүн дугайында маргылааны дораан шийтирлээринин дугайын Корея болгаш кыдат тала саналдаан.

Бичалза-даа американын март 30-де болган хуралга «Хан» деп сөстүң талазы-биле анаа-ла хөй-хөй шуугаазынын үндүргөн. Чугаалажыр ужурулуг айтырыгны чугаалажырыңдан дашкаарлаарыңын ол тактиказы болза, американын чөпшээрешкеш хамаарышкыннарнын узамдыктары деп күзөлдөшүнүн илередиш турар.

4-кү пунктуңун талазы-биле штаб офицерлеринин хуралына туттурган шериглеринин дедир чандыраарының сөзү чорумунун талазы-биле боттарынын саналдарын солчурун ийи тала үргүлчүлээнер.

Эске таланың айтырыгыларын харылавышаан, Корея болгаш кыдат таланың туттурган шериглер турар лагерлеринин турар черин эске талага картага шын көргүскен деп Корея болгаш кыдат таланың штаб офицерини чугаалаан. Туттурган шериглер турар бистиң бүгү лагерьлерини чедип алдынган дугуржулганын эсугаар тускай тодаргай демдектиг.

Корея болгаш кыдат таланың штаб офицериниң айтыканы болза, тускай тодаргай демдектиг туттурган шериглер турар бистиң лагерлеринин турар черин шыныктырып алганың соонда американын туттурган шериглер турар бистиң лагерлеринин ийи удаа бомбалаан болгаш боолаан. Ол болза, туттурган бодунун солдаттарының болгаш офицерлеринин айыыл чок чоруунун дугайында американын сагыш човавайын турарын херечилеп турар.

(СЭТА).

Дайыннын бактериологтук чепсөө-биле Корея улус эрес демисежиш турар

ПХЕНЬЯН. Кореянын Улус-Демократтыг Республиказында халдамырлыг аарыгыларын болдурбазынын талазы-биле күрүнениң онза комитетинин март 31-де делегейин Корея солуннар парлаан. Меделеглед чугаалап турары болза халдамырлыг аарыгыларга удур ажылдакчылар отрядтары республиканың бүгү чурттакчыларынын деткинчезин-биле дайыннын бактериологтук чепсезинге удур демиселде улуг чедипкинерини чедип алган.

Январь 28-тен март 25-ке чедир үенин дүрүзүндө америк интервенциялар аарыг таралдыр бактериология-биле хоранаттыган насекомнары октааннар, а ол ышкан Сонгу Кореянын 400 ажыг пунктуларыңе бичи амалыг амьтаннары октааннар. Дайыннын бактериологтук чепсезинге удур бүгү Корея улус көдүрүлгөн. Ооң түңнелинде дайыннын октапкан насекомнарының хөй кезин узуткатынып чок кылдынган.

Пхеньянда халдамырлыг аарыг-

ларга удур ажылдакчыларының отрядтары хоорайнын бүгү чурттакчыларына халдамырлыг аарыгга удур тарышкынын кылган, а ол ышкан хоорай кыдында суурларнын 120 муң чурттакчыларының тарылга кылдынган. Интервенциянын бактериологтук чепсөө-биле демиселден Пхеньянын 2890 медицина ажылдакчыларын мобилизастан. Самолеттардан октаан насекомнар долузу-биле узуткатынып чок кылдынган. Суг хандырагызынын пунктуларын, хээкчилерин арыглап-аштаар улуг ажыл чоруп турар. Бактериологтук чепсөө-биле демиселдин талазы-биле тускай хайгааракчы пунктуларын квартал бүрүзүңде оранизастап тургускан.

Бактериологтук чепсөө-биле демиселге көдүрүлүп үңген Корея улус америк агрессорларын кем-буруулуг бодалдарын чаза шавар деп шийтирлиг.

(СЭТА).

Австрияда өртөктерин болгаш үндүрүлгелерин өзүлдөзи

ВЕНА. Дайын белеткелдери-биле чергелештир Австрияда аш-чем өртөзүн болгаш үндүрүлгелерин улгадышкынын үргүлчүлөп турар. Чижээ, чоокта чаа эът өртөө 50 хуу улгаткан болгаш неделяда ийи хүнүн эът чивес хүн кылдыр чазак чери доктааткан. Чоокку үедө эъттин чамдык сорттарынын өртөө 90 хуу чедир улгалдыр деп парлагла медээлеп турар. «Эстеррейхше фальксштим» солунуң бижип турарын эсугаар алырга, австри чонун эът херегели эрткен чылдын деңгели-биле алырга 40 хуу кызырлыган.

Сөөлү үедө ногаанын, кат-химистин, куш эддинин болгаш өске-даа продуктуларын өртөө дыка улгаткан.

Үндүрүлгелер база үзүктөл чок өзүп турар. Үндүрүгү төлөөринин аргазы-биле ажылчыннар болгаш албан-хаакчытар чылдын чүгдө беш айларында ажылдаар ужурулуг деп санаан. Ажылчыннарың болгаш албан-хаакчытарнын ажыл-төлөвиринин үндүрүгү 1946 чылда 350 миллион шиллинг (акша) турган болза, тускай медээ эсугаар алырга, бо чылын 1.700 миллион шиллинг чедип турар. Ол болза, үндүрүгү төлөвиринин барык-ла 5 катап улгатканын көргүзүп турар.

(СЭТА).

АКШ-тан чээли алыр деп оралдажышкыннан Иран чазак ойталаан

ТЕГЕРАН. Ираннын министрлер чөвүлелинин даргазының канцелярия-нин парлап үндүргени дыңнадыга даянган Парс агентилелинин медээлде турары болза, «Катышкан Штаттардан чээли алыр сорулга-биле Иран чазак базымны кылырын үргүлчүлөс» деп турар.

(СЭТА).

«Этталаат» солунуң медээлеп турары болза, АКШ-тын чазак чээли дугайында айтырыгны шийтирлээрин нефть дугайында айтырыгны шийтирлээри-биле хамаарыштыр тургусканын тускай бөлүктөрүн төлөөлөкчизи илереткен.

(СЭТА).

Швед-совет найыралдың айы

СТОКГОЛЬМ. Апрель 1-де Стокгольмге швед хөй-ниитилерин хөй кижилер төлөөлөкчилери киришкен «Швеция — ССРЭ» кинилелдин байырлыг хуралы болуп эрткен.

Швед-совет найыралдың айынын үезинде чурттуң дыка хөй төптөринге Совет Эвилелинин дугайында илеткелдери, делегейге көргүзүлгелерин болгаш совет кино чуруктарынын үндүрүлгезин эрттирер. База совет культура төлөөлөкчилери-биле ужуражышкыннар болур.

(СЭТА).

Танжерге болган демонстрацияны боолааны

ПАРИЖ. Парлаганың медээлеп турарын эсугаар алырга, марттын 30-де Мароккога өске чурттуң хайгааралынын чорумун тургузар дугайында керээге ат салганын 40 чыл болган оюнда Марокконун өске-өске хоорайларына даштыкы империалистерини колонийжи дарлаганын адууланган хуралдары, митингилери болгаш чыштары болгулаан. Үш муң кижилер киришкениг демонстрация ол ышкан Танжерин бүгү делегей зоналарына болуп эрткен.

Танжерге демонстрантыларын полиция боолаан деп «Либерасьон» солун бижип турар. Анаа 250 кижилер өлүрткен, ооң иштинде бир херээжен, бир бичин уруг бар болган. 160 ажыг кижилер балыгланган.

Амгы үедө Танжер дайын байдалыңе шилчезн хевирлиг болуп турар.

(СЭТА).

Чилиде ажыл-соксакдышкынныг шимчээшкени

НЬЮ-ЙОРК. Санат Ягодан Ассошэйтэд Пресс агентилелинин корреспондентизинин медээлеп турарын эсугаар алырга, Чилиде эге, ортумак болгаш техниктиг школаларын 28 муң башкылары оларнын хомадалдарын бедидерин дугайында хоолуну үндүреринге моондактап турарына удур ажыл соксакдышкынын кылгып турар. Селитралыг руда казар черлерде ажылдап турар 10 муң хире ажылчыннарын ажыл соксакдышкынын үргүлчүлөп турар. Чехола рудиктеринин 12.500 ажылчыннары ажыл төлөвирин бедидип алырының сорулгазы-биле ажыл-соксакдышкыннын чарлаар деп турар.

Санат Ягонун радиоу улус фронтунун удуртучу чери манифест үндүргенин дамчыдып турар. Сүт өртөзүн бедизинге болгаш автобустарга чорурунун хөлөзизинин бедизинге удурланышкыннар чүңү-даа чедип ал шыдаваан деп манифестте меделеп турар. Амьдырал байдалдың бердээзинге удур удурланышкыннын демдээ кылдыр массалыг демонстрацияны апрель 6-да оранизастаарын манифест кыйгырып турар.

(СЭТА).

Тайландын премьер-министринин меделгелери

ПАРИЖ. Франс Пресс агентилелинин Бангкоктан медээлээнинден алырга, бүгү делегейин эргелерин эсугаар Тайландын чазак бир эвес Бирмада туруп турар гоминданчы шериглер Тайландын девискээринче кирер болза, оларнын чөпсөөн дүжүргөш ол шеригни чурттан үндүрер болгалдыг деп Тайландын премьер-министри маршал Пибунсонграм меделгээш.

(СЭТА).

Индиянын премьер-министри Неру совет культураның ажылдакчыларының төлөөлөрүнүн баштыңчызын хүдээп алганы

ДЕЛИ. Инди эвилелдин премьер-министри Джавахарлал Неру совет культураның ажылдакчыларының төлөөлөрүнүн баштыңчызы эш Тихоновту хүдээп алган.

(СЭТА).

Харысалгалыг редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.